

bimo? Vsako reč moramo djati na svoj kraj, zato, da tudi vemo za njo, kadar jo potrebujemo. Dober red pa tirja še kaj več. Poglejmo in poslušajmo mlatiče, ki mlatijo. Kaj ne! vsi morajo eden za drugim cepce vzdigovati in pritiskati; če le eden prezgodaj ali prepozno vdari, se viža zmeša, in vse gre neredoma. Tako je človek tudi lahko nereden pri jedi, pri pisanji in pri vsakem delu, ki ga opravlja. Redni človek dela in stori tudi vse pravomerno. — Kdor je reden, opravlja svoje delo veliko hitreje in bolje, kakor drugi, ki ne dela po redu; redni pa tudi dobro obrača dragi čas, in je vesel in zadovoljen, se odtegne mnogim nesrečam in zopernostim, ter si pridobuje čast in veljavo. — Kdor hoče viditi naj lepši red, naj le prav pazljivo premišljuje božje stvarjenje. Bog daje solnce in dež, in razvija pomlad in leto, jesen in zimo v pravem času. Tudi dan in noč se verstita redoma. Vse brezštevilne in neizmerne stvari na širokem nebu so na svojem pravem kraju in hodijo po svoji odločeni poti. Tako vse po redu je tudi na zemlji. Živali, rastline in kovine imajo svoje pravo mesto; divje živali so v gozdu in pusčavi, krotke pa so pri človeku; težka buča raste na tleh, mali želod pa na velikem drevesu; rodovitna zemlja je blizu na verhu, kovine pa so shranjene globoko v zemlji. Oj, kako v naj lepšem redu je vsaka naj manjša in naj večja božja stvar! Občudujmo prelepo božje stvarjenje, in učimo se reda od njega!

Prebodene ušesa.

Neumno in neusmiljeno se nam zdi, če slišimo in vidimo, da si divjaki nosnice prebadajo in svoj život kinčajo s takimi rečmi, ktere jim bolečine napravljajo i. t. d. Ravno tako so pri nas tudi prebodene ušesa.

Tu pa tam so osnovane družbe zoper terpinčenje žival, in otrokom se zelo priporoča, kako da naj nobene naj manjše živalice nepotrebno ne terpinčijo; to je zares lepo in hvalno. Zraven tega pa vendar pustimo, da se nježnim deklicam zavoljo same nečimernosti prebadajo ušesa in nepotrebne bolečine napravljajo. Večkrat se zgodi, da k prebodenim ušesom pritisne prisad, otekline in drugi taki hudi nasledki, posebno ker to delo opravlja večidel kaka perva prosta ženska, ki ji ni drugega mar, kakor hvala, da zna ušesa prebadati. Čudno je, da je mati, ki sicer svojega ljubega otročička vsake naj manj škodljive sapice skerbno varuje, tako brezčutna, da se ji ne smili mali revček, ki se zvija v rabeljnovih rokah. In kaj je

tega krivo? Gotovo nič drugega, kakor slepa navada in napčni okus. — Bil sem učitelj v k — šoli, kjer je enkrat 7 let stara pridna deklica ven in ven ihtela in skorej glasno jokala. Ko jo vprašam, kaj ji je, mi pové, da ji je mati ravnokar že tretjič ušesa prebodla, in ker se je branila, je bila še po verhu hudo tepena; pri tej prigodbi sem sicer deklico tolažil, da ji bo kmali boljše, sam pa sem si mislil: ko bi nam kdo tako prigodbo pripovedoval od kake divje matere s Hajti, bi se nam gotovo vbogi otrok v serce smilil. Več od te neusmiljene neumnosti govoriti bi bilo toliko, kakor vodo v Savo nositi. Le toliko rečem, da gotovo, ako bi kdo iz med nas čez 100 ali 200 let prišel nazaj na svet s prebodenimi ušesi, derli bi za njim, kakor dandanes za divjim možem, ki ga vodijo in kažejo za denar po svetu. Naj bi učitelji, posebno pa duhovni gospodje, kolikor bi mogli, z modro besedo odpravljali prebodene ušesa.

Jakovlav.

Novice.

Iz Štajarskega. V šolskem letu 1862. je bilo tukaj v 547 duhovnijah 22 glavnih šol (iz med teh 4 z nižj. realkami), 543 ustanovljenih malih šol in 127 ne prav ustanovljenih šol. Po jeziku je bilo 468 nemških, 41 slovenskih in 183 slovensko-nemških šol. S temi šolami je bilo združenih 56 obertnijskih šol za dekleta, 2 šoli za rokodelske učence in 608 nedeljskih šol. Za vsakdanjsko šolo ugodnih otrok je bilo 112.110, v šolo jih je hodilo 97.378. Za nedeljsko šolo ugodne mladosti je bilo 38.515; v šolo pa jih je hodilo 33.245. Okrajnih šolskih oglednikov je bilo 66, domačih šolskih prednikov 544, svetnih šolskih oglednikov pa 588. Učiteljev je bilo 706, poudčiteljev 286, deklških učenic 65, podučenic 15, obertnijskih učenic 80, svetnih učiteljskih pripravnikov 63.

„Sch. B.“

Iz K — a. Ker vidim, da „Tovarš“ rad odpira učiteljem svoje predalčke in tudi rad svetuje, če ga kdo kaj vpraša, vem, da bo tudi meni kaj odgovoril. — Naša fara je zelo raztresena, tako, da so nekatere vasi po uri in še celó po dve uri od šole. Ravno v teh vaseh pa je mnogo za šolo ugodnih otrok, ki žalibog, brez šolskega nauka rastejo; le malo jih hodi v tukajšnjo šolo. Nekteri mislijo, da jih zavoljo tolike daljave nikakor ne moremo siliti v šolo; jaz pa menim, če eni lahko hodijo v šolo, bi tudi drugi iz ravno teh krajev — vsaj dvakrat na teden, če ne vsaki dan — lahko hodili. *) Nekteri tudi mislijo, da posebno dekletam ni treba vseh šolskih naukov.**) Drugo, kar mi teži, so slabi dohodki. Če hočem kake goldinarčke

*) Otroci se morajo, kolikor mogoče, vsi vdeleževati šolskega nauka. Tako zapoveduje tudi postava. §. 207. v „Oesterr. Volkssch.“ pravi: „Der Schulsprengel fällt in der Regel mit dem Pfarrsprengel zusammen, und alle zur Kirche eingepfarrten Ortschaften, Hausnummern sind in der Regel auch zur Pfarrschule eingeschult“ i. t. d.

**) To je zelo kriva misel. Ravno ženskemu spolu je posebno odmerjena imenitna dolžnost domače izreje.

Vreda.